

A SZIGET

SZATHMÁRI ISTVÁN

Nem néztem semerre sem, mondta a férfi, álltam vagy ültem, csak úgy, és mintha csak belül lettem volna, itt benn, és mutat magára, a melegben, az akolmelegben, ahol azért annyira mégsem minden oké, persze, mert szűk is volt, meg amolyan ködös, ködösféle kicsit, és zsongást lehetett hallani, hangokat, néha andalítószzerűt, és könnyű is voltam, meg súlyos is, egyszerre mindkettő, igen, igazi megfoghatatlan állapot, és vártam, vagy nem is tudom, mit csináltam én ott benn, így nekem a férfi, és el-eltettem volna évekig, így, igen, uram, igen, de hát azért ezt mégsem lehetett, mert közben éhes lettem, meg szomjas, meg vizelnem is kellett, csao, mondtam a buroknak, a bentinek, és töredezni kezdtem, hullani, szétszóródni, igen, és hazudnék, ha azt mondanám, örömmel tettem, de már várt a főnök, a gyomrom meg szorult, csak egy felesre, győzőgettem magam, egy korty akár csodákra képes, és mintha biztosabb, erősebb lettem volna én, és jó volt ezt tudni, érezni piciny időre, határozottan lépdeltem a zöld HÉV felé, és láttam a vizet nem messze tőlem, az apró hullámokat, a sok sirályt egy bizonyos ponton, a sok nyughatatlan madarat az örvény fölött, és a hidakat is láttam, meg a dombokat, hegyeket odébb, és világos volt, hát kint is van világ meg minden, ha akarom, ha akarom én, de a gyomor megvolt, megvolt, persze, és már a főnök arcát is láttam, a fekete, ferde ívelésű szemet, és az örök borostát az arcon, a húsos, rózsaszín, érzéki száját, ahogy rángatózik kissé, mintha csillapodni, megpihenni vétek lenne, igen, de még a HÉV-et sem értem el, ez az egész még várat magára, motyogom,

és a sirályok már elhúztak szépen, és a hullámok is másmilyenek lettek, rekedt a hang a szürke hangszóróban, és már csapódnak az ajtók, és a régi helyre ülök, siklunk a síneken, gebe kutyák rohannak utánunk, a parton néhány pecás vizslatja az eget, a kidobott szemétben már nincsen dinnyehéj, hideg a reggel, zúzmarás a fű, és sárgul, sárgul a levél.

Bent pedig remegnek a fémre helyezett, erősített üres keretek, a bepiszkolódott sárga reklámmondatok, az üvegre újból és újból rányomom a kezem, a tenyerem mögött futkosnak a fák és az ágak, a megtépett cserjék, és ha akarom, az ég, és érzem a hűvöset, amint az ujjaimon keresztül menetel belém, visszamennék, vissza az akolba, mondja a férfi, de már tényleg nem lehet.

És a szigeten vagyok, két megálló, és szállás, szállás kifelé, majd a hosszú utca és a kandeláberek, nagy röhej ez uram, így nekem a férfi, hogy sziget, hogy sziget ez, igen, még ma sem hiszem el, ilyen nincsen, se vég se hossz, se oldal meg far, miféle kilátó, dokk, uram, hát hol van az ösvény, amely a várba vezet, meg a szikla, a hajó, az elkoptatott móló, milyen hely ez, milyen, csak a szelet érzem, de az se nem sós, se nem édes, csak van, úgy magában, csak úgy, ahogy én is szoktam lenni, igen, könnyűn, nehezen egyszerre, ülve vagy állva, mert egyre megy. De volt ez másképp is, uram, így nekem a férfi, tudtam én, tapasztaltam a valódi szelet, napot és vizet, az igazi sirályt, az apró, vörös göröngyöket a hegyi ösvényeken, ahol öszvérek viszik a málhát felfelé, ahonnan szép a kilátás, igenis, és zúgtak az örökzöldek és a kabócák, és állt minden, de lélegzett is, igen, és a tenger fénylett, csillogott, akárha száz vakító napkorong ülte volna meg, és karcsú csónakok is voltak, meg száradó hálók és lárma az igazi parton, és ficáncoló halak a fonott kosarakban, és mindenféle szag, bazsalikom meg fenyő, ismertem én ezt, uram, és a készletést is a csúcson, hogy most heveredni kell, leheveredni szépen, hisz itt az idő, igen, és azok az elbarnult, dohányszínű, örökké zizéző tülevelek a földön, a vörös földön, mint drága, kényes szőnyegek, és hát az illatuk, elnyúlni kéjesen, és a fák lombjai közt pedig himbálózik a kék, és gondolni arra, ami jólesik, nőre, lányra, borra, akárha lebegne az ember, felhők társa lenne, tudtam én ezt uram, hisz én sokfelé jártam, de a szigeteket mindig is szerettem, vonzottak mint mágnes a vasat, kikötöttem, kikötöttem náluk, mert másképp nem lehetett. És már húztam le a ruhám, mert szabad akartam lenni, érezze, tapintsa a bőröm és minden porcikám ezt, ami körülvesz engem, a hétköznapi, de mégis

nagyszerű csodát, és utána, még órák múlva is csak szagolgattam magam, igen, ez volt maga a boldogság, uram, a lelkem kisimult, eltűntek a redők, a ráncok, és ha nem volnék túlzottan prózai, azt mondanám, virágba borult, és nem volt gyomor meg miegymás, mint most, uram, igen, mondta a férfi, és a halászsok házában szálltam meg sokszor, mert ők kedves emberek, bizony, és tisztítottam én is a kifogott halakat az asszonyokkal, fiatal nőekkel, és ha úgy alakult, és miért ne alakult volna, néha pikkelyeket leltem a lábuk között, és jó volt ez így, pedig akkor nem is gondoltam erre, tettem a dolgom, ennyi elég volt, uram, járt nekem, mint mindenkinek, igen, ohne mélázás, metafizika, ki gondolt akkor a kintire, bentre, egy olyan szigetre, ami tán nem is az, igen, de hát mégis megyek rajta, a hosszú, egyenes utcán, a kandeláberek alatt, és elaggott aktatáskámba kapaszkodom, mint hajótörött, hajótörött elveszett helyen.

A pékségnél megállok és visszanézek a sínre, de csak málladozó falakat, épületeket látok, meg pár embert, igen, akik szintén jönnek felfelé a hosszú utcán a kandeláberek alatt, ahogy én, legalábbis így gondolom, és nekem összeadni, kivonni kell, meg gépen nézni az időt, meg mindenféle összegeket szépen, és emelni a telefont, és várni, hogy mikor jön be ide a főnök, hogy mondja, Péter, ugorj már át hozzám egy percre, és látom a szemében azt a bohókás mosolyt, de nem az, nem, megtévesztő nagyon, és aktákkal a hónom alatt kopogok zavartan irodája bordószínű ajtaján, és tudom, a kockás foteljében ülve vár, és negédesen kínálja a helyet, közben pedig kiles az ablakon, de úgy, hogy lássam, igen, hogy hát más is van erre, itt, nem csak én, persze, ronda ingekben jár, meg csíkos zakóban, és az a borosta mindig ugyanolyan, meg a rángatózó száj, ó, Kornél, ó, főnök, mondogatom magamban, nagyon is tudom, jól tudom, mi következik. Hogy mennek a dolgok, Péter, kérdezi, és néz rám hosszasan, és mintha kacsintana is, akárha bátorítana engem, mesélj nekem, és dől hátra kockás foteljében, elégedetten, mint orvos a pacienseivel, úgy bizony, és izgek-mozgok a széken, mert mást nem tehetek. És féltem is, mert éreztem, a tapasztalat teszi, hamarosan kitör, kitör rajta a kéjes vágy, hogy lemeztelenítse önmagát, csupaszra vetközzön le előttem, a halálba kívántam mindent, de se most, se máskor ez nem történt, nem történhetett meg. Szűk irodájában, az ablak mellett, fekete asztalka állott, rajta friss virág, de az oldalsó polcon már műanyagba ment át ez az egész, mélyzöld telefonja, mint mételey

ülte meg a szobát, vigyorgott és rángatózott, ó, Istenem, hol voltak már a halak és pikkelyek, csontos kezét maga elé tette, mindig megdöbbenettek vakító körmei, akárha lakkozna őket, festené valami fehér, egészen világos lakkal, festékkal, és olyan émelygős szag volt körülötte, egyszerre bódító és taszító is, igen, és tán a szemembe is nézett, nem tudom, mert én másfelé tekingettem, a poros könyveket vettem számba, már ki tudja, hányadszor, törvények, szabályok, rendelkezések, meg egy definiálhatatlan, kissé elrongyolódott darab, és megint hallottam a hangját, a fülbemászót, igen, hogy aludtál, Péter, hogyan, és erre valóban nem volt mit felelnem neked, mert hát tényleg, hogyan is alszom én, dúltan, feldúltan, mint akinek muszáj, nincs mese, és persze, nem jön az álom, vagy csak későn, megkésve nagyon, és akkor az már nem is az igazi, nem, és ha netán csörög a telefon, felugrom az ágyból, mintha késsel szúrtak volna meg, és azt se tudom, ki az, meg mi is ez az egész, százszor mondtam már magamnak, kihúzom azt a kurva zsinórt, mégsem teszem, mégsem, és utána összezavartan esem vissza a párnáim közé, és nem értek, nem érthetek semmit, tapadok a falhoz, de hát ez sem segít.

Nézd, Kornél, mondtam azért mégis, engedelmeskedtem, mert nagy itt a szerelem, ajaj, hisz tudod, férfiemberek vagyunk, és mélyen a szemébe néztem, és világos volt, a kedvére teszek, és már élveztem is egy kicsit, jó volt néha látni, hogy hasznos is lehetek én, igen, kaján voltam és gonosz, és már kérdeztem én is, hát te, Kornél, hát te, és tudtam, csak erre vár, igen, és már mondta, mondta, és a szája még jobban remegett, a parfüm meg csak gőzölgött róla, az arcára kiültek a verejték cseppjei, meleg lett, hogy szinte beködösödött az ablak, és erősen gesztikulált a Kornél, a főnök, akire én mindig olyan rossz kedvvel gondolok, míg jövök a HÉV-en, vagy az egyenes utcán fölfelé, a kandeláberek alatt, a szigeten, ahol se só, se tenger, és tengerész meg tényleg.

Kornélnak fiatal felesége volt. Vidékről hozta, vagy tán Erdélyből, nem tudom. Kornél egy időben utaztatással foglalkozott, ami végső soron seftelést jelentett, és csak később lett ő ilyen nagy úr. Az aszszonnyal jól érezte magát. Eszeveszettül, ahogy mondogatta sokszor. És ha tehetné, mutogatta a fiatal nőt, behozta, sétáltatta, mint valami díszes, pompás paripát. És ilyenkor mintha kevésbé rángatózott volna a szája. Legalábbis úgy tűnt neked, mondta a férfi, és tényleg, formás kis feneke volt az asszonykának, meg elomló mellei, és Kornél élvezte nagyon, hogy nézzük, megbámuljuk őt. De jött a baj gyorsan, az anyós

hozzájuk költözött, és ettől a perctől fogva, a főnök már nem volt az, ami. Zavartan tért ki minden kérdés elől, kiszámíthatatlan döntéseket hozott, kiabált, ordított, majd órákig magára zárta az ajtót. Már-már sajnáltuk Kornélt. És akkor bekeményített. Fegyelmiket osztogatott, a folyosón lógott és leste, ki mit csinál, mikor megy enni, hány cigit szív, mit súg a másoknak, de néha, minden átmenet nélkül, behívott valakit, és akkor elmondott mindent. Vagy majdnem mindent. És ez kínos volt nagyon. Hallgatni őt, és tudni, hogy élvezi, hogy szortyog a lelke az örömtől, ettől a furcsa lelki sztriptíztől, egy méterre tőled, igen. Mert az anyós nem hagyta békén. Tudtam ezt. És azt is, hogy most is ez lesz a téma. Hogy benyit az asszony a szobába éjnek idején, oda, ahol ő, a Kornél és a hamvas kis asszonyka hancúroznak éppen, kergetik egymás vágyait a tükörrel díszített ágyon, és hullámoz alattuk, körülöttük minden, és az anyós csak áll ott és néz, szinte megkövülten, beledermelve abba, amit lát, igen. És a Kornél ezt az egészet csak véletlenül vette észre, mert az asszony, az anyós ravasz volt, óvatos nagyon, úgy jött, úgy állt ott az ajtóban, mintha nem is lenne, de a Kornél egyszer több sóhajt észlelt, valami szokatlant, és hátranézett hirtelen, és látta a már kissé túlérett asszonyt pöttyös hálóingben, kissé zilált hajjal, és megrémülten ugrott ki az ágyból, gatyát keresett, és az asszony meg csak állt, szinte moccanatlanul, és halál nyugodtan ismételtette halkán, nem tudok aludni, nem, segítetek.

Kornél zárat cserélt. Mindhiába tette. Reteszeket hozatott idős mesterekkel. Az anyós csak ott volt, akárha falon keresztül közlekedne. És a lánya csak legyintett. Lehet, hogy elképzeled, mondta, lehet, hogy szeretnéd, igen. És a Kornél megzavarodott szépen. Hisz láttam, ott volt, van, de mintha már maga is kételkedett volna. És várta az estét, meg nem is. Gondolt rá, meg nem is. Élvezte a feleség hamvas, buja szőrzettel megáldott testét, de mégis más volt ez, igen. Nézte a tükörben erős combjait, de mintha már várta volna, hogy feltűnjön az a másik, pöttyös ingében, összezilált hajjal, és a végén már csak erre koncentrált, igen, már nem is az asszonnyal volt a Kornél, hanem a másikkal, aki ott állt, vagy majdnem ott, és mondta ezt, mesélte nekünk, nekem, ha rájött, és csak néztünk, néztem a Kornélra, mint akkor is, amikor behívatott, és utána kérdezte gyorsan, mit gondolsz, mit, és szinte eksztázisba került, annyira várta a választ, és én magam előtt láttam a Kornélt, hogy igyekszik az ágyon, de fél szemmel lesi az ajtót és könyörög, könyörög

magában, jöjjön már, itt legyen, igen. És hallgattam sokáig, mert tudtam, hogy kínozom én ezzel, majd rövid megjegyzéseket tettem, és már nem szántam őt, mert taszító ember volt ő nekem, émelygős, felkavaró szaggal, és egyszer csak azzal állt elő, hogy találkozzunk mi négyen, az asszony, az anyós, ő meg én, igen, és igyunk meg valamit és cseverésszünk szépen, és akkor felugrottam a székből, és mondtam neki, főnök, men-nem kell nagyon, és kiléptem a szűk irodából, és arra gondoltam dúltan, de elszántan, nekem igazi, igazi sziget kell bizony, és szinte ordított bennem a vágy, visszhangzott feltartóztathatatlanul, azonban rajtam kívül ezt senki sem sejtette, persze.

És maradtam, maradok magamnak az akolmelegben újra, de hát azért ez mégsem megoldás, uram, légyen ott nyugalom meg minden, még majd becsavarodok, Istenem, lépjek, ugye lépjek, így nekem a férfi, és vizslatja az arcom, a Péter, a Péter, hát csináltam én ezt már, igen, mondja, az aktákat az asztalomra dobtam, felhúztam a kabátom és azt mondtam, sürgős, halaszthatatlan dolgom van, és csak úgy néztek utánam a többiek, kint erősen fújt a szél, hasonlóan mint most, és gyorsítottam a lépteim, már majdnem szaladtam én, bűdös buszra szálltam, és vittem magam messze, messze, odakinn falevelek röpködtek mindenütt, majd fokozatosan eltűntek a házak, csak egy rét volt már, amin mentünk, emberek, állatok sehol, és akkor megállt a busz, és már csak én voltam egyedül rajta, a tar fejű sofőr nevetett és az ajtóra mutatott, leléptem, és higgye el, uram, éreztem, éreztem a természet szagát, meg a vízét is, igen, nagy fákat láttam, szomorúfüzeket meg kicsiny patakot, ahogyan bukdácsol a sűrű bokrok felé, leheveredtem a fűre, kigomboltam a kabátom, az ingem, igen, uram, a sziget volt, a sziget volt ez, uram, egy pillanatra, de mégis, és úgy tűnt, másképp, másképp is lehetne minden, de ekkor hangokat hallottam, fuldokló nevetést, és keltem zavartan, egészen zavartan én, és nem tudtam, jó volt-e vagy sem, kellett-e vagy sem, egy bódéban ittam meg az első felest, ami nagyon, de nagyon keserű volt, majd folytattam máshol, és akkor csak úgy megjelent előttem az egyenes utca és a kandeláberek sorban, az asztalomra dobott akták, és hát a főnök is persze, őszülök, uram, őszülök, így nekem a férfi a piciny szobában, és megint hosszasan a szemembe néz.